МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВИЗНАЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ РІЗНИЦІ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ДНІПРОПЕТРОВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

м. ДНІПРО

2017

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ДДУВС
від 30.01.2017 № 61

ПОЛОЖЕННЯ
про визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ

1. Загальні положення

1.1. Положення про визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін (далі – Положення) є основним нормативним документом Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (далі – Університет), що регулює порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, які:

− переводяться з інших вищих навчальних закладів;

− переводяться з однієї форми навчання на іншу;

− бажають паралельно (одночасно) навчатися на декількох спеціальностях (освітніх програмах);

− продовжують навчання після академічної відпустки;

− поновлюються на навчання після відрахування;

− переводяться з навчання на умовах договору з фізичними та юридичними особами на навчання за державним замовленням в Університеті за наявності вакантних місць, у межах ліцензованого обсягу, після завершення курсу навчання на наступний курс, за умови успішного навчання (отримання оцінок «відмінно» та «добре» з усіх начальних дисциплін та індивідуальних завдань);

− вступають на навчання на базі диплома молодшого спеціаліста (бакалавра).

1.2. Це Положення розроблене відповідно до:

− Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;

− Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579;

− Положення про академічні відпустки та повторне навчання у вищих закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти України та Міністерства охорони здоров'я України від 06.06.1996 № 191/153;

− Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 15.07.1996 № 245;

− Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних

закладах, викладених у листі Міністерства освіти і науки України від 26.02.2010 № 1/9-119;

− Положення про організацію освітнього процесу в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, затвердженого наказом ДДУВС від 22.02.2016 № 73;

− Положення про порядок відрахування, переривання навчання поновлення і переведення курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів МВС, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07.09.2009 № 381;

− Примірного положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 29.05.2013 № 635.

1.3. Положення розроблено з метою врегулювання питань поновлення та переведення здобувачів вищої освіти, а також підвищення ефективності організації освітнього процесу в Університеті.

1.4. Перезарахування дисциплін за результатами їх вивчення в інших навчальних закладах не зменшує терміну навчання здобувачів вищої освіти в Університеті та його відповідальності за рівень знань випускників з усіх дисциплін, передбачених навчальними планами.

1.5. Основні терміни та визначення:

1.5.1. **Академічна різниця** − це розбіжність між навчальними планами, за яким здобувач вищої освіти навчався і за яким бажає навчатися при переведенні, поновленні або зарахуванні на навчання для здобуття вищої освіти.

1.5.2. **Здобувач вищої освіти** (далі – ЗВО) – особа, яка навчається в Університеті для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» або «магістр».

1.5.3. **Кредит** – одиниця виміру трудомісткості вивчення навчальної дисципліни; уніфікована одиниця виміру виконаної ЗВО сукупної аудиторної, самостійної та індивідуальної навчальної роботи, що становить, як правило, 1/60 від його загального річного навчального навантаження. Система кредитів передбачає взаємне зарахування останніх, так само, як і їх накопичення.

1.5.4. **Кредит ЄКТС** – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження ЗВО, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

1.5.5. **Кафедра** – це базовий структурний підрозділ Університету, що провадить освітню, методичну та/або наукову діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузевою групою спеціальностей, до складу якого входить не менше п’яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання.

1.5.6. **Навчальний семестр** – складова частина навчального часу ЗВО, яка закінчується підсумковим контролем.

1.5.7. **Науково-педагогічний працівник** (далі – НПП) – особа, яка за основним місцем роботи провадить навчальну, методичну, наукову та організаційну діяльність.

1.5.8. **Навчальна дисципліна** (далі – дисципліна) – педагогічно адаптована система понять про явища, закономірності, закони, теорії, методи тощо будь-якої галузі діяльності (або сукупності різних галузей діяльності) із визначенням потрібного рівня сформованості у ЗВО певної сукупності умінь і навичок.

Нормативні дисципліни визначаються освітньо-професійною програмою підготовки. Дотримання їх назв є обов'язковим для вищих закладів освіти, а обсяг не може бути меншим від обсягу, встановленого стандартом вищої освіти.

Вибіркові дисципліни вводяться Університетом для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів ЗВО та потреб суспільства, ефективнішого використання можливостей Університету, врахування регіональних потреб тощо. Вони можуть бути як обов'язкові для всіх ЗВО (за вибором Університету), так і ті, що обираються ЗВО індивідуально.

1.5.9. **Навчальний план** – основний нормативний документ Університету, за допомогою якого здійснюється організація освітнього процесу. Навчальний план визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується ректором Університету.

1.5.10. **Підсумковий контроль** – контрольний захід, який проводиться у формі «семестрового екзамену», «семестрового заліку» або «семестрового диференційного заліку» з метою контролю засвоєння ЗВО теоретичного та практичного матеріалу з окремої дисципліни (окремої її завершеної частини) за семестр з обов'язковим переведенням підсумкових оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

1.6. Дія Положення поширюється на всі навчальні та відокремлені структурні підрозділи Університету.

2. Визначення академічної різниці

2.1. Академічна різниця визначається деканатом відповідного факультету на підставі порівняння навчального плану Університету певного напряму підготовки (спеціальності) та академічної довідки (у випадку поновлення на навчання) або витягу із залікової книжки (у випадку переведення), виданої за попереднім місцем навчання, або додатка до документа про вищу освіту (диплома молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра) у випадку зарахування на відповідній освітній рівень.

2.2. Академічна різниця виникає у випадках, коли в академічній довідці або витягу із залікової книжки, що надається ЗВО:

− відсутні нормативні дисципліни, що передбачені діючим навчальним планом і вивчалися на попередніх курсах відповідно до вимог галузевих стандартів;

− відсутні вибіркові дисципліни, що є базовими для здобуття певного фаху (професійного спрямування);

− дисципліна вивчалася у меншому обсязі, з меншою кількістю кредитів ЄКТС (відмінність становить більше 1/3 від нормативного обсягу навчальної дисципліни);

− наявні суттєві розбіжності в назві навчальної дисципліни;

− відсутня курсова робота з дисципліни, якщо вона передбачена навчальним планом Університету певного напряму підготовки (спеціальності);

− невідповідності форм підсумкового контролю з дисципліни («залік» – «екзамен»), якщо залік не був оцінений за шкалою ЄКТС.

2.3. Академічною різницею не вважаються:

− вибіркові дисципліни навчального плану;

− форма підсумкового контролю («екзамен» – «залік»).

2.4. Максимально допустимий обсяг академічної різниці не може перевищувати 25 кредитів ЄКТС (як правило, 10 навчальних дисциплін).

3. Порядок визначення академічної різниці

3.1. Визначення академічної різниці з дисциплін, порядку та терміну її ліквідації здійснюється деканатом факультету до початку семестру.

3.2. Деканат аналізує перелік навчальних дисциплін та кількість кредитів, опанованих ЗВО за попередній період навчання. При цьому треба враховувати те, що нормативна та варіативна частина за вибором ВНЗ навчального плану Університету повинні бути виконані у повному обсязі.

3.3. Навчальні дисципліни плану, які ЗВО обирають на власний розсуд, можуть бути перезараховані окремо за спрямуваннями (соціально-гуманітарної та економічної підготовки) в обсязі, який визначений навчальним планом Університету. Рішення щодо перезарахування цих дисциплін приймає кафедра, яка здійснює підготовку в цьому напрямку.

3.4. Якщо навчальним планом Університету передбачено складання заліку та екзамену з дисципліни, яка вивчається впродовж декількох семестрів, то до академічної різниці вноситься екзамен.

3.5. Дисципліни, включені до академічної різниці, вносяться до Відомості обліку ліквідації академічної різниці (додаток 1) (далі – індивідуальна відомість) на відповідний семестр зі встановленням термінів її ліквідації.

3.6. Термін ліквідації академічної різниці може бути подовжений з дозволу проректора за напрямом за наявності об’єктивних підстав, підтверджених відповідним документом.

4. Порядок складання академічної різниці

4.1. Основною формою оволодіння навчальним матеріалом при ліквідації академічної різниці є самостійна робота ЗВО.

4.2. Академічна різниця складається ЗВО в позанавчальний час у терміни, визначені деканом факультету, як правило, до завершення семестру.

4.3. З метою сприяння успішному складанню академічної різниці, деканатом факультету ЗВО надається необхідна консультативно-роз'яснювальна допомога.

4.4. Кафедри, за якими закріплені дисципліни з переліку академічної різниці, надають необхідні навчально-методичні матеріали для самостійної роботи, забезпечують достатній рівень консультативної допомоги та об'єктивний підсумковий контроль знань ЗВО.

4.5. ЗВО отримує завдання на відповідній кафедрі, вивчає дисципліну під керівництвом науково-педагогічного працівника, який викладає цю дисципліну, та складає йому підсумковий контроль у визначені терміни.

4.6. Результати складання академічної різниці оцінюються НПП за 100-бальною, національною шкалою та шкалою ЄКТС.

5. Порядок перезарахування навчальних дисциплін

5.1. Перезарахування навчальних дисциплін здійснюється на підставі академічної довідки, витягу із залікової книжки або додатка до документа про вищу освіту (диплома молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра) до початку семестру та обов'язковим їх внесенням до залікової книжки ЗВО з відповідними оцінками, одержаними в іншому навчальному закладі.

5.2. Перезарахування результатів раніше складених дисциплін (модулів) здійснює декан факультету шляхом їх порівняння (відповідність дисципліни навчальному плану підготовки, загальний обсяг у годинах і кредитах ЄКТС, форми підсумкового контролю).

5.3. Перезарахування дисциплін може здійснюватися за такими варіантами:

– одноосібне рішення декана факультету;

− рішення декана факультету на підставі додаткового оцінювання набутих знань та компетенцій ЗВО відповідною кафедрою з навчальної дисципліни або за окремими темами дисципліни.

5.3.1. Одноосібне рішення декана про перезарахування навчальних дисциплін приймається у разі, якщо:

− назви навчальних дисциплін ідентичні або мають незначну стилістичну відмінність, але обсяги та змістовна частина навчальних програм не відрізняються;

− загальний обсяг годин, відведених на вивчення дисципліни, та кількість кредитів, які може одержати ЗВО за опанування курсу, не менший, ніж передбачений навчальним планом (галузевим стандартом освіти за наявності);

− співпадають назви навчальних дисциплін, а наявна різниця кількості годин складає не більше 1/3;

− форми підсумкового контролю з навчальних дисциплін однакові і семестрова оцінка виставлена як за національною шкалою, так і за шкалою

ЄКТС. При цьому при перезарахуванні форм підсумкового контролю з навчальних дисциплін:

– екзамен, складений у попередньому навчальному закладі освіти, де навчався ЗВО, може бути зарахований як залік з відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС;

– залік, якщо він був оцінений за шкалою ЄКТС, може бути зарахований як екзамен з відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС та переведенням в національну шкалу.

5.3.2. У випадках, коли є певні підстави для перезарахування навчальної дисципліни, але одноосібне рішення деканом факультету не прийняте, проводиться додаткове оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни в межах компетенції відповідної кафедри.

Кафедра розглядає документи про раніше здобуту освіту особи, яка зараховується на навчання до Університету, при необхідності проводить співбесіду за змістом навчальної дисципліни, яку потрібно перезарахувати.

Додаткове оцінювання набутих знань та компетентностей ЗВО відповідною кафедрою з навчальної дисципліни або за окремими темами дисципліни здійснюється у випадках, якщо:

– назви навчальних дисциплін мають суттєві розбіжності, але при порівнянні навчальних програм дисциплін збігаються змістовна частина і вимоги до знань, умінь і навичок ЗВО;

– загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС), відведений на вивчення дисципліни у попередньому навчальному закладі, є меншим за 2/3 від обсягу дисципліни, передбаченої навчальним планом Університету;

− навчальні дисципліни академічної довідки (додатку до диплома, витягу із залікової книжки) відсутні в навчальному плані Університету, але мають відношення до професійної підготовки відповідного рівня вищої освіти.

Кафедра виносить мотивоване рішення про:

− можливість перезарахування дисципліни;

− необхідність додаткового оцінювання результатів навчання з дисципліни або окремих її тем;

− неможливість перезарахування дисципліни.

Рішення кафедри оформлюється протоколом, який зберігається на кафедрі, а витяг з нього передається в деканат.

5.3.3. Якщо обсяг академічної різниці перевищує 25 кредитів ЄКТС, виноситься рішення про рекомендацію щодо зарахування ЗВО на навчання на курс нижче, враховуючи, що переведення та поновлення ЗВО на перший курс забороняється.

5.3.4. Додаткове оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни або окремих її тем проводитися у таких формах: співбесіда, письмова контрольна робота, тестування, індивідуальне завдання тощо.

5.4. При перезарахуванні навчальної дисципліни зберігається раніше здобута позитивна оцінка навчальних досягнень ЗВО. Якщо в академічній довідці (додатку до диплома, витягу із залікової книжки) оцінки виставлені

лише за національною шкалою оцінювання, то відповідальна особа деканату факультету приводить їх у відповідність до чинних в Університеті шкал згідно з таблицею 1.

Таблиця 1

Оцінка за п'ятибальною шкалою	Еквівалент за шкалою ЄКТС		
	Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, % / Marks, (бали за освітню діяльність)	Оцінка ЄКТС/ECTS
5	відмінно (Excellent)	90	A
4	добре (Good)	83	B
3	задовільно (Satisfactory)	68	D
зараховано	зараховано (Accepted)	83	B

5.5. При перезарахуванні навчальних дисциплін, які вивчалися декілька семестрів в попередньому навчальному закладі та входять до академічної різниці, підсумкова оцінка розраховується як середньозважена з урахуванням кредитів ЄКТС відповідних складових навчальної дисципліни та результатів навчання й додаткового оцінювання за формулою:

$$П = \frac{w_1 * П_1 + w_2 * П_2 + \cdots + w_д * П_д}{w_1 + w_2 + \cdots + w_д},$$

де **П** – перезарахована підсумкова оцінка з навчальної дисципліни;

$П_1$, $П_2$ – підсумкові оцінки (за 100-бальною шкалою) за кожен семестр вивчення навчальної дисципліни в попередньому вищому навчальному закладі, незалежно від форми контролю (залік, екзамен);

$П_д$ – підсумкова оцінка (за 100-бальною шкалою) за додаткове оцінювання навчальної дисципліни;

w_1, w_2, … $w_д$ – кількість кредитів ЄКТС дисципліни у відповідному семестрі та винесених на додаткове оцінювання.

У Відомості перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці перезарахування таких навчальних дисциплін відображається наступним чином:

Таблиця 2

Навчальні дисципліни за планом, за яким навчався Здобувач						Відповідні навчальні дисципліни за планом Університету					
Назва дисципліни	Обсяг кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Оцінка			Назва дисципліни	Обсяг кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Оцінка		
			за національною	бал	ЄКТС				за національною	бал	ЄКТС
Іноземна мова	2	залік	зарах.	75	C	Іноземна мова*	5	E	добре	84*	B
Іноземна мова	3	E	відм.	90	A	Іноземна мова**	2	E	відм.	90**	A
						Іноземна мова***	7	E	добре	86***	B
Філософія	3	E	добре	85	B	Філософія	3	залік	добре	85	B
Історія України	3	E	добре	–	–	Історія України	3	E	добре	82	B

Логіка	2	залік	зарах.	–	–	Логіка	2	залік	зарах.	82	B
Загальна кількість кредитів ЄКТС:	13	13				Загальна кількість кредитів ЄКТС	15				

*- перезарахований результат попереднього навчання, розрахований як середньозважена оцінка за два семестри;

** - результат додаткового оцінювання результатів навчання в Університеті;

*** - підсумкова (середньозважена) оцінка з навчальної дисципліни, яка перезараховується.

5.6. Якщо ЗВО не влаштовує отримана раніше оцінка з навчальної дисципліни, він має право письмово відмовитися від її перезарахування та складати її як академічну різницю або вивчати повторно.

6. Оформлення документів

6.1. Результати співставлення академічної довідки (додатку до диплома, витягу із залікової книжки) та навчального плану Університету оформлюється відомістю перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці (додаток 2), на підставі якої деканат формує індивідуальну відомість. Відомості реєструють у відповідному журналі. Факт складання академічної різниці відображається в індивідуальній відомості з обов'язковим визначенням тем співбесід, індивідуального завдання тощо.

Відповідальність за підготовку матеріалів щодо перезарахування дисциплін, визначення та обліку ліквідації академічної різниці покладається на деканат факультету, до якого подано заяву на навчання.

Всі відомості щодо перезарахування навчальних дисциплін та обліку ліквідації академічної різниці підшиваються до відповідної номенклатурної справи факультету.

6.2. Академічна довідка (копія додатка до диплома про вищу освіту, витяг із залікової книжки) після опрацювання долучаються до особової справи ЗВО.

6.3. До залікової книжки ЗВО вносяться записи про перезарахування результатів заліків та екзаменів, які засвідчуються підписом декана.

При перезарахуванні навчальних дисциплін вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка. Оцінки проставляються за чинною в Університеті шкалою.

6.4. У додаток до диплома вносяться усі нормативні та варіативні дисципліни навчального плану даної спеціальності. Перелік перезарахованих навчальних дисциплін варіативної частини визначається кількістю кредитів, в межах циклів дисциплін навчального плану соціально-гуманітарної та економічної підготовки фахівця відповідної спеціальності. Дисципліни вільного вибору ЗВО можуть відрізнятися.

6.5. Особи, які мають іноземні документи про освіту, повинні здійснити процедуру їх визнання (автентичності, нострифікації) і отримати свідоцтво, яким підтверджується право на продовження освіти в Україні.

6.6. У разі порушення термінів ліквідації академічної різниці ЗВО вважається таким, що не виконав навчальний план і підлягає відрахуванню з Університету.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення затверджується вченою радою Університету і вводиться в дію наказом по Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться у порядку, визначеному у п. 7.1.

Начальник
навчально-методичного відділу **Ю.І. Тюря**

Додаток 1
до Положення про визначення
академічної різниці та перезарахування
навчальних дисциплін у
Дніпропетровському державному
університеті внутрішніх справ

ВІДОМІСТЬ
обліку ліквідації академічної різниці[1]

здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

який зарахований на _____ курс факультету _____
(назва факультету)

наказом ДДУВС від ___.___.20____, № ____ на підставі _____

(назва документу, дата та номер видачі)

Назва дисципліни	Обсяг кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Оцінка[2]			П.І.Б. науково-педагогічного працівника	Дата складання	Особистий підпис науково-педагогічного працівника
			за національною шкалою	бал	ЄКТС			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теорія держави та права	8	Е						

Відповідальна особа _____ _____
«__»_____20__

Декан факультету _____ _____
«__»_____20__

[1] Формат бланка А4 (210×297 мм), 2 сторінки.

[2] Стовпчики 4-9 заповнює власноруч науково-педагогічний працівник відповідної кафедри, за результатами оцінювання (синьою кульковою ручкою)

ГРАФІК
ліквідації академічної різниці[3]

Назва дисципліни	П.І.Б. науково-педагогічного працівника	Дата складання	Назва теми, розділу, індивідуального завдання	Дата отримання	Дата здачі
1	2	3	4	5	6

Здобувач вищої освіти _____ _____
«__»_____20__

Декан факультету _____ _____
«__»_____20__

Начальник
навчально-методичного відділу **Ю.І. Тюря**

[3] Стовпчики 1-3 заповнює відповідальна особа деканату; стовпчики 4-6 власноруч заповнює науково-педагогічний працівник відповідної кафедри (синьою кульковою ручкою)

Додаток 2
до Положення про визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ

ВІДОМІСТЬ
перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці

здобувача вищої освіти ____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

____

який зарахований на _____ курс факультету ______________________
(назва факультету)

____

наказом ДДУВС від ___.___. 20 ____ , № ____ на підставі ______________

____
(назва документу, дата та номер видачі)

Навчальні дисципліни за планом, за яким навчався Здобувач						Відповідні навчальні дисципліни за планом Університету					
Назва дисципліни	Обсяг кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Оцінка			Назва дисципліни	Обсяг кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Оцінка		
			за національною шкалою	бал	ЄКТС				за національною шкалою	бал	ЄКТС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Навчальні дисципліни за планом, за яким навчався Здобувач						Відповідні навчальні дисципліни за планом Університету					
Назва дисципліни	Обсяг кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Оцінка			Назва дисципліни	Обсяг кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Оцінка		
			за національною шкалою	бал	ЄКТС				за національною шкалою	бал	ЄКТС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Загальна кількість:		X	X	X	X	Загальна кількість:		X	X	X	X

Відповідальна особа _____ _____
«__»_____20__

Декан факультету _____ _____
«__»_____20__

Начальник
навчально-методичного відділу **Ю.І. Тюря**